

DE-126

December-2018

M.Com., Sem.-I**405 : Financial Markets
(Old)****Time : 2:30 Hours]****[Max. Marks : 70**

સૂચના : જમણી બાજુનાં અંકો ગુણ દર્શાવે છે.

1. (A) ભારતીય નાણાકીય વ્યવસ્થાના માળખાંની ચર્ચા કરો. 14
- અથવા**
- (1) નાણાકીય વ્યવસ્થાનાં કાર્યો વર્ણવો. 7
- (2) નાણાકીય બજારોનાં પ્રકારો સમજાવો. 7
- (B) ટૂંકમાં જવાબ લખો : (ગમે તે ચાર) 4
- (1) નાણાકીય વ્યવસ્થાનાં કોઈપણ બે લાભ જણાવો.
- (2) સંયોજિત બજાર એટલે શું?
- (3) નાણાકીય વ્યવસ્થાનાં કોઈપણ બે લક્ષણો જણાવો.
- (4) બિન-સંયોજિત બજારનાં કોઈપણ બે લક્ષણો જણાવો.
- (5) બેંક આધારિત નાણાકીય વ્યવસ્થા એટલે શું?
- (6) બજાર આધારિત નાણાકીય વ્યવસ્થાનાં કોઈપણ બે લક્ષણો જણાવો.
2. (A) નાણાં બજારનાં સાધનોની ચર્ચા કરો. 14
- અથવા**
- (1) નાણાં બજારનાં કાર્યો વર્ણવો. 7
- (2) રિઝર્વ બેંક ઓફ ઈન્ડિયાની ભૂમિકા સમજાવો. 7
- (B) પૂરું નામ લખો : (કોઈપણ ચાર) 4
- (1) CBLO
- (2) DFHI
- (3) MMMFs
- (4) STCI
- (5) IFCI
- (6) MPBF

3. (A) મૂડી બજારનાં સુધારાઓની ચર્ચા કરો. 14

અથવા

(1) ભરણા અંગેની વિધિ સમજાવો. 7

(2) મૂડી બજારનાં કાર્યો વર્ણવો. 7

(B) ખાલી જગ્યા પૂરો : (ગમે તે ત્રણ) 3

(1) OTCEI નું સ્થાપના વર્ષ _____.

(2) _____ મૂડી બજાર પર નિયમન કરી રહી છે.

(3) પ્રવર્તમાન હિસાબી પતાવટ સમયગાળો _____ છે.

(4) _____ ગાળાની જામીનગીરીઓ સરકાર દ્વારા બહાર પડે છે.

(5) NSDL _____ સંસ્થા છે.

4. (A) સ્ટોક એક્ષચેન્જનાં વ્યવસ્થાતંત્રની ચર્ચા કરો. 14

અથવા

(1) પરોક્ષ મૂડી બજારનાં કાર્યો વર્ણવો. 7

(2) લિસ્ટિંગની પ્રક્રિયા સમજાવો. 7

(B) સાચાં જોડકાં બનાવો : 3

A	B
(1) મુંબઈ સ્ટોક એક્ષચેન્જનું સ્થાપના વર્ષ	(a) 1992
(2) પ્રથમ વખત સેન્સેક્સની ગણતરી	(b) 1927
(3) NSEની શરૂઆત	(c) 1875
	(d) 1990
	(e) 1986

DE-126

December-2018

M.Com., Sem.-I

405 : Financial Markets (Old)

Time : 2:30 Hours]

[Max. Marks : 70

Instruction : Figures to the right indicate marks.

1. (A) Discuss the structure of Indian Financial System. **14**

OR

(1) Describe the functions of a Financial System. **7**

(2) Explain the types of Financial Markets. **7**

(B) Write the answer in short : (any **four**) **4**

(1) State any two advantages of Financial System.

(2) What is Formal Market ?

(3) State any two characteristics of Financial System.

(4) State any two characteristics of Informal Financial System.

(5) What is Bank based Financial System ?

(6) State any two characteristics of market based financial system.

2. (A) Discuss the instruments of Money Market. **14**

OR

(1) Describe the functions of Money Market. **7**

(2) Explain the role of Reserve Bank of India. **7**

(B) Write the full name : (Any **four**) **4**

(1) CBLO

(2) DFHI

(3) MMMFs

(4) STCI

(5) IFCI

(6) MPBF

3. (A) Discuss the reforms of Capital Market. 14

OR

(1) Explain the Issue Mechanism. 7

(2) Describe the functions of Capital Market. 7

(B) Fill in the blanks : (any **three**) 3

(1) Establishment year of OTCEI – _____.

(2) _____ is regulating on capital market.

(3) Prevailing trading and receipts settlement period is _____.

(4) _____ – term securities are issued by Government.

(5) NSDL is a _____ institution.

4. (A) Discuss the organization of stock exchange. 14

OR

(1) Describe the functions of secondary capital market. 7

(2) Explain the procedure of Listing. 7

(B) Make true pairs : 3

A

B

(1) Establishment year of Bombay Stock Exchange (a) 1992

(2) First time calculation of sensex (b) 1927

(3) Starting of NSE (c) 1875

(d) 1990

(e) 1986

DE-126

December-2018

M.Com., Sem.-I

**405 : Financial Management
(New)**

Time : 2:30 Hours]

[Max. Marks : 70

1. (A) (i) નાણાકીય સંચાલનના નફાના મહત્તમીકરણ અને સંપત્તિના મહત્તમીકરણના હેતુઓની ટૂંકમાં ચર્ચા કરો. 7
- (ii) નાણાકીય સંચાલનનું કાર્યક્ષેત્ર સમજાવો. 7
- અથવા**
- (i) નાણાકીય સંચાલનના ઉદ્ભવના તબક્કાઓની ચર્ચા કરો.
- (ii) તરલતા વિ. નફાકારકતા સમજાવો.
- (B) નીચેના જવાબ લખો : 4
- (i) નાણાકીય નિર્ણયોના ત્રણ પ્રકારો જણાવો.
- (ii) નાણાકીય સંચાલનની વ્યાખ્યા આપો.
- (iii) શેરદીઠ કમાણી એટલે શું ? તેની ગણતરી કઈ રીતે કરવામાં આવે છે ?
- (iv) નાણાકીય મેનેજરની ભૂમિકા જણાવો.
2. (A) (i) જોખમ એટલે શું ? જોખમ માપણીની પદ્ધતિઓ સમજાવો. 7
- (ii) વર્તમાન મૂલ્ય, ભવિષ્ય મૂલ્ય અને ચક્રવૃદ્ધિ મૂલ્યનો ખ્યાલ સમજાવો. 7
- અથવા**
- (i) શ્રીમાન X પાંચ વર્ષ સુધી 7% ના દરે ₹ 10,000 દર વર્ષે બેંકમાં જમા કરે છે. તેમણે કરેલા આ વર્ષાસિનનું મૂલ્ય પાંચ વર્ષના અંતે કેટલું હશે ? સમયસારણી પર બતાવો.
- (ii) બોન્ડના વિવિધ પ્રકારો સમજાવો.
- (B) સાચો વિકલ્પ પસંદ કરો : 4
- (i) ઝીરો કૂપન બોન્ડમાં
- (a) વ્યાજ નથી (b) પરિપક્વતા મૂલ્ય નથી.
- (c) (a) અને (b) બંને (d) ઉપરનામાંથી કોઈપણ નહિ

- (ii) તરલતા અને જોખમ વચ્ચે
- (a) સીધો સંબંધ છે.
- (b) ઉલટો સંબંધ છે.
- (c) સંબંધ નથી.
- (iii) ચક્રવૃદ્ધિ રીત એ
- (a) વટાવેલ રીત જેવી જ છે.
- (b) વટાવેલ રીતથી થોડીક જુદી છે.
- (c) વટાવેલ રીતથી એકદમ વિરોધી છે.
- (d) કોઈપણ નહિ
- (iv) બોન્ડમાં જણાવેલ કિંમત _____ તરીકે ઓળખાય છે.
- (a) બજાર મૂલ્ય (b) પરત કરવા પાત્ર મૂલ્ય
- (c) દાર્શનિક મૂલ્ય (d) ઉપરના બધા

3. (A) (i) કાર્યશીલ મૂડીની જરૂરિયાતને ધિરાણ કરવાના ખ્યાલો ટૂંકમાં સમજાવો. 7
- (ii) કાર્યશીલ મૂડીની જરૂરિયાતને અસર કરતાં પરિબલોની ચર્ચા કરો. 7

અથવા

નીચે આપેલી માહિતી પરથી પરત આપ સમય, ચોખ્ખું વર્તમાન મૂલ્ય અને નફાકારકતા આંકની ગણતરી કરો. પરિણામો પર તમારી ટિપ્પણી આપો. 14

શરૂઆતનું રોકાણ	₹ 80,000
અંદાજિત જીવન	5 વર્ષ
કરવેરા પછીનો નફો	₹
પહેલા વર્ષના અંતે	6,000
બીજા વર્ષના અંતે	14,000
ત્રીજા વર્ષના અંતે	24,000
ચોથા વર્ષના અંતે	16,000
પાંચમા વર્ષના અંતે	શૂન્ય

ધસારો સીધી લીટીની પદ્ધતિથી ગણવામાં આવે છે. મૂડી પડતર વાર્ષિક 20% છે અને ₹ 1 નું વર્તમાન મૂલ્ય 20% ના દરે નીચે મુજબ છે :

વર્ષ	1	2	3	4	5
વર્તમાન મૂલ્ય	0.83	0.69	0.58	0.48	0.40

(B) સાચો વિકલ્પ પસંદ કરો :

3

- (i) નીચેનામાંથી કયો ઘસારો એ પડતરમાં સમાવિષ્ટ છે ?
- (a) પરત આપ સમય (b) હિસાબી વળતરનો દર
(c) ચોખ્ખું વર્તમાન મૂલ્ય (d) ઉપરમાંથી એકપણ નહિ
- (ii) નિરપેક્ષ દષ્ટિએ બે વર્ષના રોકડ પ્રવાહ સરખાવી શકાય છે.
- (a) સાચું (b) ખોટું
- (iii) ચોખ્ખી કાર્યશીલ મૂડી એ પેઢીની ચાલુ મિલકતોનો એ ભાગ છે કે જે લાંબા ગાળાના ધિરાણ સાધનોથી ધિરાણ થયેલ છે.
- (a) સાચું (b) ખોટું

4. (A) (i) ચોખ્ખી આવકનો ખ્યાલ સમજાવો. 7
(ii) નીચેની માહિતી પરથી ભારિત સરેરાશ મૂડી પડતરની (a) ચોપડા કિંમત અને (b) બજાર કિંમત મુજબ ગણતરી કરો. 7

સાધન	ચોપડા કિંમત	બજાર કિંમત
ઈક્વિટી શેરમૂડી	₹ 45,000	₹ 90,000
જાળવી રાખેલ કમાણી	₹ 15,000	—
પ્રેક્ષરન્સ શેરમૂડી	₹ 10,000	₹ 10,000
ડિબેન્ચર્સ	₹ 30,000	₹ 30,000

જુદા-જુદા સાધનોની કરવેરા પછીની મૂડી પડતર નીચે મુજબ છે :

ઈક્વિટી શેરમૂડી	— 14%
જાળવી રાખેલ કમાણી	— 13%
પ્રેક્ષરન્સ શેરમૂડી	— 10%
ડિબેન્ચર્સ	— 5%

અથવા

- (i) ડિવિડન્ડ નીતિના નિર્ણાયક પરિબલોની ચર્ચા કરો.
(ii) A લિ. ના મૂડી માળખામાં ₹ 10,00,000 ની ઈક્વિટી શેરમૂડી (₹ 100 નો એક શેર) અને ₹ 10,00,000 ના 10% ના ડિબેન્ચર્સનો સમાવેશ થાય છે. વેચાણ 20% વધીને 1,00,000 એકમોથી 1,20,000 એકમો છે. વેચાણ કિંમત ₹ 10 પ્રતિ એકમ, ચલિત પડતર ₹ 6 પ્રતિ એકમ અને સ્થિર પડતર ₹ 2,00,000 છે. આવકવેરાનો દર 50% છે :

ગણતરી કરો :

- (1) શેરદીઠ આવકની ટકાવારીમાં વધારો
(2) નાણાકીય, કાર્યકારી અને સંયુક્ત લિવરેજ 1,00,000 એકમો અને 1,20,000 એકમો માટે ગણો.

(B) સાચો વિકલ્પ પસંદ કરો :

3

- (i) કાર્યકારી લિવરેજ અને _____ એ બંનેનું ઉચ્ચ સ્તર પર હોવું જોખમી છે.
- (a) નાણાકીય લિવરેજ (b) સંયુક્ત લિવરેજ
(c) (a) અને (b) બંને (d) ઉપરમાંથી એકપણ નહિ
- (ii) વેપાર શાખ એ કયું સાધન છે ?
- (a) લાંબાગાળાના ધિરાણનું
(b) મધ્યમ ગાળાના ધિરાણનું
(c) ટૂંકાગાળાના ધિરાણનું
- (iii) એમ.એમ. નો ખ્યાલ ધારણા કરે છે કે _____ બજાર સંપૂર્ણ છે.
- (a) નાણાં (b) વસ્તુ
(c) મૂડી (d) ઉપરનામાંથી એકપણ નહિ

Seat No. : _____

DE-126

December-2018

M.Com., Sem.-I

405 : Financial Management (New)

Time : 2:30 Hours]

[Max. Marks : 70

1. (A) (i) Discuss in brief profit maximization and wealth maximization objectives of Financial Management. 7
(ii) Explain scope of Financial Management. 7

OR

- (i) Discuss stages of evolution of Financial Management.
(ii) Explain Liquidity v/s Profitability.
- (B) Answer the following : 4
(i) State three types of Financial Decisions.
(ii) Define Financial Management.
(iii) What is EPS ? How is it calculated ?
(iv) State role of financial manager.

2. (A) (i) What is Risk ? Explain methods of Risk Measurement. 7
(ii) Explain concepts of present value, future value and compound value. 7

OR

- (i) Mr. X deposits ₹ 10,000 annually in a bank for 5 year @ 7% p.a. what will be the value of this annuity at the end of 5 years ? Show on time-line.
(ii) Explain various types of bonds.
- (B) Choose the correct option : 4
(i) Zero coupon bonds carry
(a) No interest (b) No maturity value
(c) Both (a) and (b) (d) None of above

- (ii) Liquidity and risk have
- Direct relationship
 - Inverse relationship
 - No relationship
- (iii) Compounding technique is
- Same as discounting technique.
 - Slightly different from discounting technique.
 - Exactly opposite of discounting technique.
 - None
- (iv) The value stated on the face of the bond is termed as its _____.
- Market value
 - Redemption value
 - Par value
 - All of above

3. (A) (i) Explain in brief approaches of financing working capital requirement. 7
- (ii) Discuss factors affecting working capital requirement. 7

OR

Using the information given below, calculate pay-back period, net present value and profitability index. Also, comment on result. 14

Initial investment	₹ 80,000
Estimated life	5 years
<u>Profit After Tax</u>	₹
End of 1 st year	6,000
End of 2 nd year	14,000
End of 3 rd year	24,000
End of 4 th year	16,000
End of 5 th year	Nil

Depreciation has been calculated under straight line method. The cost of capital 20% p.a. and P.V. of ₹ 1 at 20% p.a. is given below :

Year	1	2	3	4	5
PV Factor	0.83	0.69	0.58	0.48	0.40

(B) Choose the correct option : 3

- (i) Depreciation is included in costs in case of
(a) Pay-back period (b) Accounting rate of return
(c) Net present value (d) None of above
- (ii) Cash flows of two years in absolute terms are comparable.
(a) True (b) False
- (iii) Net working capital is that part of firm's current assets which is financed from long-term funds.
(a) True (b) False

4. (A) (i) Explain Net Income Approach. 7

- (ii) From the following information, calculate weighted (average) overall cost of capital using (a) Book value weights and (b) Market value weights. 7

<u>Source</u>	<u>Book Value</u>	<u>Market Value</u>
Equity share capital	₹ 45,000	₹ 90,000
Retained Earnings	₹ 15,000	—
Preference Share Capital	₹ 10,000	₹ 10,000
Debentures	₹ 30,000	₹ 30,000

After tax cost of different sources of finance is as follows :

Equity share capital	—	14%
Retained Earnings	—	13%
Preference Share Capital	—	10%
Debentures	—	5%

OR

- (i) Discuss determinants of dividend policy.
- (ii) The capital structure of A Ltd. consists of equity share capital of ₹ 10,00,000 (shares of ₹ 100 each) and ₹ 10,00,000 of 10% debentures. Sales increased by 20% from 1,00,000 units to 1,20,000 units. The selling price is ₹ 10 per unit, variable cost is ₹ 6 per unit and fixed expenses amount to ₹ 2,00,000. The income tax rate is 50%. Calculate :
- (1) The percentage increase in EPS.
- (2) The financial, operating and combined leverage at 1,00,000 units and 1,20,000 units.

(B) Choose the correct option :

3

(i) It is risky to have both operating leverage and _____ at a high level.

- (a) Financial leverage (b) Combined leverage
(c) Both (a) and (b) (d) None of above

(ii) Trade credit is a source of

- (a) Long-term finance
(b) Medium term finance
(c) Short-term finance

(iii) M.M. Approach assumes that _____ markets are perfect.

- (a) Money (b) Commodity
(c) Capital (d) None of above

@geniusgurukul